

TABORNIK JE PRIPRAVLJEN POMAGATI: DEJAVNOSTI TABORNIŠKE ORGANIZACIJE V ČASU EPIDEMIJE KORONAVIRUSA

A SCOUT IS ALWAYS READY TO HELP: ACTIVITIES OF THE SCOUT ORGANIZATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Rok Šarić

Zveza tabornikov Slovenije, Einspielerjeva ulica 6, Ljubljana, rok.saric@taborniki.si

Povzetek

Taborniki v Sloveniji že skoraj 70 let delujemo v okviru Zveze tabornikov Slovenije (v nadaljevanju ZTS). Taborniški program, s katerim vzgajamo mlade v avtonomne, solidarne, odgovorne in angažirane posameznike, izvaja več kot 2400 taborniških prostovoljcev v 70 društvih oziroma rodovih po vsej državi. Leta 2020 smo delovali v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – kot prostovoljci smo pomagali omiliti posledice epidemije v lokalnih skupnostih. Rodovi po vsej državi so prirejali različne dobrodelne in humanitarne akcije. Na zvezni ravni so potekali različni projekti v podporo izvajanju taborniškega programa za otroke na daljavo oziroma na prilagojen način. Eden izmed njih, portal Ropotarnica, je bil jeseni 2020 nagrajen z državnim priznanjem v mladinskem sektorju za leto 2020. Taborniki leta 2021 praznujemo 70. obletnico ustanovitve. Prav tako je 20. marca 2021 potekala 40. skupščina Zveze tabornikov Slovenije, ki je bila tokrat volilna – predstavniki rodov so namreč izvolili novo starešino ZTS in nov izvršni odbor ZTS.

Abstract

In Slovenia scouts have been operating under the auspices of the Scout Association of Slovenia for almost 70 years. The Scout Programme, which educates young people to become independent, sympathetic, responsible and engaged individuals, is carried out by more than 2400 scout volunteers in 70 societies – groups – all across the country. In 2020, we participated in the system of protection against natural and other disasters by helping to mitigate the consequences of the pandemic in local communities as volunteers. All across the country different groups organized various charitable and humanitarian activities. At the federal level, different projects in support of the Scout Programme for children were carried out either remotely or in an adapted way. One such project, the Ropotarnica portal, received a National Youth Award in autumn 2020. In 2021, the Scout Association is commemorating 70 years since its establishment. The 40th assembly of the Scout Association of Slovenia was organized on 20 March 2021. This was an electoral assembly, as the groups' representatives elected a new chief and executive committee of the Scout Association of Slovenia.

Uvod

Druženje ob ognju, učenje v naravi in spanje v šotoru – spekter taborniških dejavnosti je zelo širok. V Sloveniji so taborniki že 70 let organizirani v okviru Zveze tabornikov Slovenije, nacionalne skavtske organizacije, ki združuje 70 taborniških društev oziroma rodov in skoraj 7000 tabornic in tabornikov po državi. Mednje spada tudi več kot 2400 taborniških prostovoljcev, ki so temelj in srce naše organizacije. Zaradi raznolikih dejavnosti, ki jih taborniki organiziramo, je izbruh pandemije v začetku leta 2020 pomembno vplival na naš program, a smo skozi leto dokazovali, da smo pripravljeni pomagati, pomembno soustvarjamo družbo tako na lokalni in nacionalni ravni ter da znamo tako ali drugače nasloviti trenutna družbena dogajanja. »Tabornik je pripravljen pomagati,« pravi eden izmed taborniških zakonov, ki jih taborniki spoštujemo tudi takrat, ko ne

nosimo taborniške rutice okrog vratu (Strajnar idr., 2014, Pugelj idr., 2016). S prilagojenim, a kljub temu pomembnim in raznolikim delovanjem, ki je bilo leta 2020 morda še bolj dobrodelno in humanitarno obarvano, smo to tudi dokazali.

Sodelovanje tabornikov v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

V Zvezi tabornikov Slovenije skupaj deluje več kot 140 prostovoljcev v okviru številnih ekip, ki se ukvarjajo s postavljanjem zasilnih prebivališč ali mobilnih

stacionarijev. Ob razglasitvi epidemije marca 2020 je ekipa ZTS-MOBSTAC postavila mobilno bolnišnico. Preostali prostovoljci so nadaljevali delo v drugih ekipah po vsej Sloveniji. Veliko tabornikov je tako tudi na lokalni ravni vključenih v različne ekipe prostovoljcev, ki pri delu pomagajo lokalnim enotam Civilne zaščite. Taborniški prostovoljci po vsej Sloveniji so tako skrbeli za razvoz obrokov in zaščitne opreme, zaščito javnih površin in podobno (Šterger, 2020).

Taborniki smo v okviru slovesnosti ob dnevu Civilne zaščite 1. marca 2021 prejeli plaketo Civilne zaščite za svoje dolgoletno sodelovanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Rok Franc, tabornik in član ekip na tem področju, je v okviru slovesnosti prejel bronasto priznanje za svoje dolgoletno udejstvovanje na področju organizacije in vodenja akcij v sodelovanju s Civilno zaščito. Poleg njega je bronasto priznanje prejel tudi Rod skalnih taborov Domžale, katerega člani so se posebej izkazali v času epidemije covida-19 (Danes praznujemo dan civilne zaščite!, 2021).

Zveza tabornikov Slovenije že od leta 1976, ko se je zgodil potres v Posočju, sodeluje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Taborniki svoje mlajše člane naučimo bivanja in gibanja v naravi, postavljanja zasilnih prebivališč, sodelovanja v skupinah in organizacijskih spretnosti, torej veščin, ki so nepogrešljive pri izvedbi različnih akcij pomoči ob naravnih ali drugih nesrečah (Delovanje taborniških prostovoljcev v času epidemije, 2020).

Taborniški program leta 2020

Taborniki smo morali glede na razmere leta 2020 zelo prilagoditi svoje delo z mlajšimi taborniki. Taborniška organizacija je v grobem sestavljena iz dveh skupin, in sicer (mlajših) članov (otroci in mladostniki od 4. do 16. leta starosti) ter taborniških prostovoljcev (od 16.

leta starosti naprej). Taborniški prostovoljci se lahko v okviru organizacije ukvarjajo z različnimi stvarmi in dejavnostmi. Veliko se jih odloči za vodništvo, kar pomeni, da svoj čas in energijo namenijo pripravi taborniškega programa za mlajše člane, ki je pomemben prispevek k vzgoji, neformalnemu izobraževanju in celostnemu razvoju otrok (Strajnar idr., 2014, Pugelj idr., 2016).

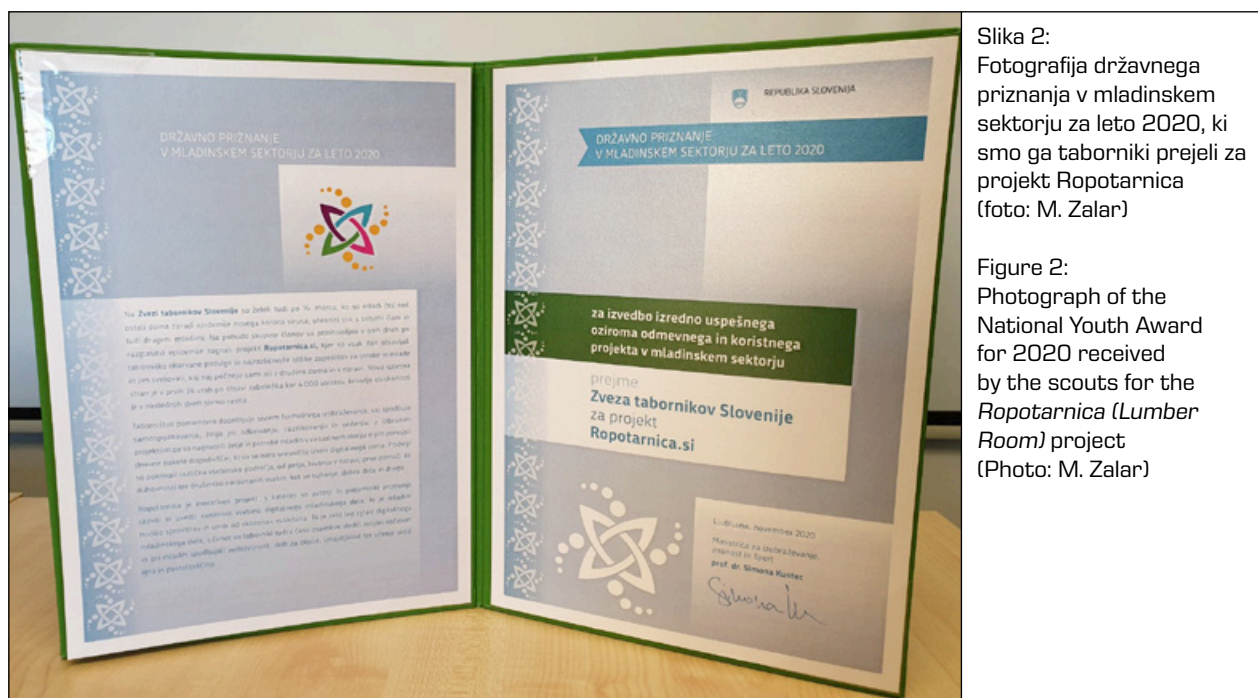
Svoje pomembne vloge na tem področju se taborniki kot največja mladinska organizacija v Sloveniji zavedamo, zato smo ob prenehanju taborniških dejavnosti v živo vsebinsko podporo najprej zagotovili svojim mlajšim članom. Nastal je projekt Ropotarnica, ki je letos jeseni prejel tudi državno priznanje v mladinskem sektorju za leto 2020. Ropotarnica je internetna zbirka idej za preživljanje časa doma po taborniško in pomeni vsebinsko podporo našim članom, ko so doma, predvsem pa seveda za čas, ko taborniške dejavnosti ne potekajo v živo (Taborniška ropotarnica, 2021). Dejavnosti na Ropotarnici so javno dostopne, namenjene so namreč tudi netabornikom – otrokom in mladostnikom, ki se želijo preizkusiti v zanimivih taborniških dejavnostih. (Taborniki prejeli državno priznanje za izvedbo izredno uspešnega oziroma odmevnega in koristnega projekta v mladinskem sektorju za leto 2020, 2020, Zaživela je taborniška Ropotarnica, 2020).

Poleg Ropotarnice na nacionalni ravni velja omeniti tudi številne dobre prakse taborniških društev po Sloveniji, ki so na podlagi idej taborniških prostovoljcev inovativno prilagodila svoj program in tako poskrbela za svoje člane tudi v času, ko je veljalo največ ukrepov za zajezitev epidemije. Delno so rodovi svoja taborniška srečanja preselili na splet, delno pa so izvajali prilagojene oblike taborniških akcij, ki so člane spodbujale h gibanju v naravi, k samostojnemu raziskovanju in izkustvenemu učenju. Rodovi so tako vse leto organizirali različna spletna druženja, orientacije na daljavo, skrivna obdarovanja in podobno. Posebej

Slika 1:
Taborniška prostovoljka na delu v Domžalah (foto: arhiv Štaba Civilne zaščite Občine Domžale)

Figure 1:
A scout volunteer working in Domžale (Photo: Archive of the Domžale municipality Civil Protection Staff)

Slika 2:
Fotografija državnega priznanja v mladinskem sektorju za leto 2020, ki smo ga taborniki prejeli za projekt Ropotarnica (foto: M. Zalar)

Figure 2:
Photograph of the National Youth Award for 2020 received by the scouts for the *Ropotarnica (Lumber Room)* project (Photo: M. Zalar)

velja poudariti dobrodelne akcije, ki so jih organizirali ali v njih sodelovali kljub razmeram. Zbirali smo pisma za stanovalce domov za starejše, voščilnice in celo darila za otroke iz socialno ogroženih družin. Taborniki se zavedamo, kaj vse nam lokalno okolje ponuja, zato si želimo s podobnimi akcijami vsaj kanček tega vrniti nazaj. Navsezadnje se z vsako akcijo trudimo slediti svoji viziji – ustvarjati boljši svet (Taborništvo na daljavo, 2020).

Poletni meseci leta 2020 so prinesli nekoliko sprostitev stanja v zvezi z epidemijo bolezni covid-19, kar je za nas tabornike pomenilo, da smo lahko izvedli taborjenja vsaj v prilagojeni obliki. Taborjenja so tako za otroke kot tudi za prostovoljce vrhunec taborniškega leta in izkušnje, zato so si rodovi po Sloveniji še posebej prizadevali izvesti in prilagoditi taborjenje razmeram primerno. Nekateri rodovi so se odločili taborjenje izvesti v domačem kraju, nekateri so taborili v manjših skupinah, nekateri pa so taborjenje izvedli skoraj nemoteno, seveda skladno s takrat veljavnimi smernicami in ukrepi za zaježitev širjenja virusa. Ne glede na to, kako je bilo taborjenje izvedeno, sta najpomembnejša prizadevanje prostovoljcev in izkušnja otrok, ki so bili že nekaj mesecev, od marca do poletja, brez stika s svojimi taborniškimi vrstniki in programom v živo.

Jeseni smo doživeli novo zaostritev razmer – taborniki smo ponovno začeli izvajati prilagojen program na daljavo. Jeseni smo na nacionalni ravni z različnimi projekti začeli naslavljanje prostovoljcev in jim tako ponujali vsebinsko in tehnično podporo pri izvajanju taborniškega programa v prilagojeni obliki. Zaživel so tudi nekateri novi spletni taborniški kanali kot gnezdo idej, motivacije in mreženja prostovoljcev (Taborništvo na daljavo, 2020, Zakaj smo lahko taborniki na daljavo, 2020).

Taborniki smo bili na začetku leta 2021 na svetovni ravni skupaj s še nekaterimi drugimi organizacijami za namček še nominirani za Nobelovo nagrado za mir leta 2021. Svetovni skavtski organizaciji WOSM in WAGGS je za nagrado nominirala norveška političarka Solveig Schytz. Nominacija svetovnega skavtskega gibanja za Nobelovo nagrado za mir, ki jo podeljujejo že 120 let, je priznanje za prispevek skavtov in tabornikov k razvoju več milijonov mladih v zadnjem stoletju in k oblikovanju trajne kulture miru v skupnostih po svetu (Svetovno skavtsko gibanje nominirano za Nobelovo nagrado za mir v letu 2021, 2021). Nominacija za tako prestižno nagrado je za tabornike lahko le zagon za premagovanje vseh izzivov v prihodnje.

Praznovanje 70 let delovanja Zveze tabornikov Slovenije

Taborniki bomo svojo okroglo obletnico praznovali vse leto 2021. Začeli smo februarja z dogodkom *7 dni za okolje*, med katerim smo pripravili veliko raznovrstnih okoljsko in okoljevarstveno obarvanih tematik tako za svoje člane kot tudi za zunanjo javnost (7 dni za okolje, 2021). Marca 2021 je sledila volilna skupščina, 22. aprila 2021, točno na obletnico ustanovitve ZTS, pa smo praznovali dan tabornikov. Letos sicer žal ponovno na daljavo, a kljub temu še bolj povezano, prav zato, ker smo simbolno upihili 70 svečk v počastitev našemu delovanju (22. april – taborniški rojstni dan, 2021). Veselimo se še vseh preostalih dogodkov v okviru praznovanja 70. obletnice, ki prihajajo letos. Poleti pripravljamo inkluzijski tabor za otroke, ki niso taborniki in prihajajo iz manj spodbudnih okolij, jeseni pa bomo praznovanje končali z dejavnostmi za

prostovoljce. V sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije pripravljamo za zadnjo četrtino leta 2021 taborniško razstavo. Skozi vse leto taborniki izdajamo taborniške zgodbe na naši spletni strani, prav tako smo zagnali projekt zbiranja sredstev z imenom (P)ostani prijatelj (Z donacijo naj podpre tabornike – zakaj?, 2021).

Sklepne misli

Morda se nam je vsem tabornikom marca zdelo nepredstavljivo izvajati taborništvo na daljavo. Marsikdo

si verjetno ni predstavljal, da med tedenskim taborniškim srečanjem s svojim vodnikom ne bi šel v naravo, se družil in pogovarjal v živo. Kljub temu smo morali preusmeriti način izvajanja taborniškega programa, vendar nam je to uspelo narediti tako, da je to čim manj vplivalo na njegovo kakovost. Najpomembnejše je, da smo taborniki v luči trenutnih razmer spoznali nove razsežnosti svojih dejavnosti in nov način uresničevanja vizije taborništva. Z vsakim dejanjem smo sebi in drugim na drugačen in nov način pokazali, kaj pomeni, da smo taborniki pripravljani pomagati. In vsako dejanje pomeni kamenček v mozaiku taborniškega programa v Zvezi tabornikov Slovenije, ki šteje 70 let.

Viri in literatura

1. 7 dni za okolje. 2021. <https://www.taborniki.si/7-dni-za-okolje-med-22-in-28-marcem-2021/>, 17. 4. 2021.
2. 22. april – taborniški rojstni dan. 2021. <https://www.taborniki.si/22-april-taborniki-rojstni-dan/>, 17. 4. 2021.
3. Danes praznujemo dan civilne zaščite! 2021. <https://www.taborniki.si/danes-praznujemo-dan-civilne-zascite/>, 17. 4. 2021.
4. Delovanje taborniških prostovoljcev v času epidemije. 2020. <https://www.taborniki.si/delovanje-taborniskih-prostovoljcev-v-casu-epidemije/>, 3. 2. 2021.
5. Pugelj, T., 2016. Taborniška organizacija: gradivo o taborniški organizaciji. Ljubljana: Zveza tabornikov Slovenije, 17–18.
6. Strajnar, T., Pugelj, T., 2014. Program za mlade: taborniški priročnik. Ljubljana, Zveza tabornikov Slovenije, 4–6, 25–27.
7. Svetovno skavtsko gibanje nominirano za Nobelovo nagrado za mir v letu 2021. <https://www.taborniki.si/svetovno-skavtsko-gibanje-nominirano-za-nobelovo-nagrado-za-mir-v-letu-2021/>, 3. 2. 2021.
8. Šterger, A., 2020. Kako so taborniki postavili stacionarij. <https://www.delo.si/novice/slovenija/kako-so-taborniki-postavili-stacionarij/>, 3. 2. 2021.
9. Taborniki prejeli državno priznanje za izvedbo izredno uspešnega oziroma odmevnega in koristnega projekta v mladinskem sektorju za leto 2020. <https://www.taborniki.si/taborniki-prejeli-drzavno-priznanje-za-izvedbo-izredno-uspesnega-oziroma-odmevnega-in-koristnega-projekta-v-mladinskem-sektorju-za-let-2020/>, 3. 2. 2021.
10. Taborništvo na daljavo. 2020. <https://www.taborniki.si/tabornistvo-na-daljavo/>, 3. 2. 2021.
11. Taborniška ropotarnica. 2021. <https://www.taborniki.si/ropotarnica/>, 12. 6. 2021.
12. Zakaj smo lahko taborniki tudi na daljavo. 2020. <https://www.taborniki.si/zakaj-smo-lahko-taborniki-tudi-na-daljavo/>, 3. 2. 2021.
13. Zaživela je taborniška Ropotarnica. 2020. <https://www.taborniki.si/zazivela-je-taborniska-ropotarnica/>, 3. 2. 2021.
14. Z donacijo naj podpre tabornike – zakaj? 2021. <https://www.taborniki.si/podprite-nas/>, 17. 4. 2021.
15. Slika 1. <https://domzalec.si/display/nove-informacije-glede-aktivnosti-za-zaustavitev-epidemije-covid-19-v-obcini-domzale/>, 29. 6. 2021.
16. Slika 2. <https://www.taborniki.si/taborniki-prejeli-drzavno-priznanje-za-izvedbo-izredno-uspesnega-oziroma-odmevnega-in-koristnega-projekta-v-mladinskem-sektorju-za-let-2020/>, 3. 2. 2021.